

Lindha Makne
Kvalitets- och myndighetschef/
Verksamhetschef EMI
lindha.makne@trelleborg.se
0410-73 43 31

Bildningsnämnden

Kvalitetsberättelse 2019/2020 för den psykologiska delen av elevhälsan

Bakgrund

Organisation

I skollagen (2010:800) kap 2 § 25 framgår att för eleverna i förskoleklassen, grundskolan, grundsärskolan, sameskolan, specialskolan, gymnasieskolan och gymnasiesärskolan ska det finnas elevhälsa. Elevhälsan ska omfatta, medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser.

Inom bildningsförvaltningen i Trelleborgs kommun fanns under läsåret 2019/2020 fem inrättade psykologtjänster verksamma inom elevhälsan. Psykologerna har, utöver sin roll i den centrala stödorganisationen, flera skolors elevhälsoteam inom sitt ansvarsområde. På grund av sjukskrivning och egen uppsägning har psykologgruppen i perioder inte varit fulltalig under läsåret.

Sedan september 2017 ingår samtliga psykologer i en central stödorganisation med initialt resurschef som chef. Från och med juni 2019 övertog kvalitets- och myndighetschef Lindha Makne verksamhetsansvaret. Samtidigt tilldelades en av psykologerna uppdraget som psykologiskt ledningsansvarig psykolog, PLA.

Psykologgruppen biträder kvalitets- och myndighetschef i frågor av psykologisk karaktär.

Från och med läsåret 2020/2021 har antalet psykologtjänster utökats till sex. En av tjänsterna finansieras delvis av statsbidrag.

Ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete enligt SOSFS 2011:9 (M och S) med ändringsföreskrift HSLF-FS 2017:12

Ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete enligt SOSFS 2011:9 med ändringsföreskrift HSLF-FS 2017:12 med tillhörande rutiner är uppdaterat under läsåret. Verksamhetsplan för läsåret 2020/2021 fastställs av bildningsnämnden på det första sammanträdet för läsåret. Avvikelsesrapportering används som ett förbättringsinstrument för att höja patientsäkerheten. Rutiner revideras och nya upprättas kontinuerligt för att förbättra verksamheten.

Nationellt uppdrag

Hälso- och sjukvårdslagstiftningen utgör ett övergripande regelverk för hur hälso- och sjukvård ska bedrivas för att garantera hela befolkningen en högkvalitativ, kostnadseffektiv

och patientsäker vård utifrån den enskildes behov. Lagstiftningen är densamma för sjukvårdande behandling inom öppen- och slutenvård och förebyggande hälsovård i skolans elevhälsa. Skolans skyldighet att bedriva elevhälsa och elevhälsoarbetets inriktning regleras i 2 kap. skollagen. Vägledning för elevhälsan 2016 framtagen av Socialstyrelsen och Skolverket är en gemensam vägledning för att stärka elevhälsans arbete och för att bidra till utveckling av likvärdig elevhälsa i hela landet.

Den psykologiska delen av elevhälsan ska enligt 2 kap. skollagen (2010:800)

- arbeta förebyggande och hälsofrämjande
- stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål
- bidra till skapandet av miljöer som främjar elevernas lärande, utveckling och hälsa

Samråd med elevhälsans psykologiska insatser ska enligt 3 kap. skollagen (2010:800) göras vid utredning om särskilt stöd om det inte är uppenbart obehövligt.

Socialstyrelsen har 2013 tagit fram en kunskapssammanställning om psykologutredningar i skolan som fått namnet ”Psykologutredning i skolan”. I förordet till denna finns att läsa: ”Denna rapport diskuterar när det är aktuellt att utföra en psykologutredning, hur en sådan utförs och hur resultaten återförs så att lämpliga åtgärder i största möjliga mån undanröjer hinder för lärandet. I sammanställningen ingår även diskussion om lämpliga metoder.”

Enligt Vägledning för elevhälsan ska elevhälsans psykologiska insats utöver det generella uppdraget

- tillföra psykologisk kompetens som ett stöd i det pedagogiska arbetet och i den övergripande planeringen av elevhälsans arbete
- på rektorns uppdrag genomföra psykologiska utredningar och bedömningar av elever, grupper och organisationer för att bidra med psykologisk kunskap om elevers förutsättningar för lärande och behov av stöd
- ge handledning och konsultation till skolans övriga personal
- bidra med kunskap kring psykiska besvär, till exempel ångest och depression, samt med stödjande samtal till elever, vårdnadshavare och pedagoger
- bidra med psykologisk kunskap kring skydds- och riskfaktorer för elevers hälsa, lärande och utveckling, till exempel genom utbildning kring psykisk hälsa och ohälsa
- ta tillvara kunskap om elevernas psykiska hälsa i elevhälsans övriga arbete

Måluppfyllelse och kvalitet utifrån regelverken

Arbeta förebyggande och hälsofrämjande

- Psykologerna tillför psykologisk kompetens som ett stöd i det pedagogiska arbetet. Psykologerna bidrar med psykologisk kunskap kring skydds- och risk faktorer för elevers hälsa, lärande och utveckling.

Måluppfyllelse:

Samtliga psykologer som arbetar inom bildningsförvaltningen har under 2019/2020 bidragit med psykologisk kompetens genom att kontinuerligt medverka på elevhälsans träffar. Konsultation gentemot personal med fokus på hälsofrämjande och förebyggande faktorer har genomförts. En av psykologernas viktigaste uppgifter är att ge pedagoger handledning. Handledningen har utförts enskilt eller i grupp och kan ha edukativa inslag. Psykologerna har genomfört fortbildningsinsatser riktade till personal inom förskola och skola.

Under våren 2020 har antalet handledningstillfällen och föreläsningar minskat som ett resultat av Covid-19. När det har varit möjligt har de genomförts via länk.

Stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål

- genom tidig konsultation identifieras behov som kan gynna elevens fortsatta inläring
- att aktivt bistå elever i behov av särskilt stöd

Måluppfyllelse:

Ärenden till psykolog initieras via elevhälsoteam och skickas av rektor till central stödorganisation. Handledning och konsultation till lärare inom grundskolan, grundsärskolan, gymnasieskolan och gymnasiesärskolan ges under normala omständigheter regelbundet, för att belysa elevens behov samt att hjälpa lärare att hitta strategier och öka förståelsen i arbetet med eleven.

Handledning och konsultation ges som regel i mindre grupper och har under våren med anpassningar kunnat genomföras, men i något mindre omfattning.

Under läsåret har ett större uppdrag genomförts på en skola i syfte att stärka och förbättra samarbetet mellan personalen.

Totalt har psykologteamet hanterat 194 uppdrag under läsåret 2019/2020.

Psykologerna har anmält 12 avvikelser under läsåret 2019/2020. Avvikelserna rör svårigheter att komma i kontakt med BUP, samt brott av sekretess då remissvar har öppnats av annan personal.

Psykologerna har inte gjort några orosanmälningar till socialtjänsten under läsåret 2019/2020.

Bidra till skapandet av miljöer som främjar elevernas lärande, utveckling och hälsa

- varje elev ska känna sig trygg i samband med sitt möte med psykologen
- psykologerna bidrar med kunskap kring psykiska besvär samt bidrar med kunskap om elevers psykiska hälsa i elevhälsans övriga arbeten

Måluppfyllelse:

Bra bemötande är viktigt för att eleven ska känna sig trygg och tillitsfull i mötet med psykologerna. Därför arbetar psykologgruppen för att synas på skolorna samt vara tillgänglig. Under våren har psykologgruppen av olika skäl varit underbemannad vilket har

resulterat i att psykologerna inte har kunnat vara lika närvarande och tillgängliga på skolorna.

Genom samtycke från vårdnadshavare/myndig elev har psykologerna möjlighet att vidarebefordra viktig sakkunskap som kan påverka elevens lärande, utveckling och hälsa.

Delta i utredningsarbete för elever i behov av särskilt stöd

- vid utredning om särskilt stöd ska samråd med elevhälsan ske om det inte är uppenbart obehövligt
- vid remissförfarandet till andra aktörer bidrar psykologen med utredningar och bedömningar
- psykologerna ska ansvara för den psykologiska utredningen vid skolformsbedömningar

Måluppfyllelse:

I utredningsarbetet har psykologerna deltagit utefter ärendets art. Psykologerna har genomfört utredningar för att svara på olika pedagogiska frågeställningar. Vid önskad kontakt med exempelvis logopedmottagning, habilitering och barn- och ungdomspsykiatri (BUP) har psykologerna bidragit med underlag i form av bedömningar. Psykologerna har genomfört psykologiska utredningar som legat till grund för bedömningar om skolformstillhörighet. Psykologerna har deltagit i arbetet med att säkerställa att elever mottagna i särskolan tillhör särskolans målgrupp.

Arbetet med att sammanställa antalet psykologutredningar samt psykologbedömningar och antalet remisser som skickas under 2019/2020 har genomförts. Under läsåret har 14 psykologutredningar med begåvningsutredning genomförts. Av dessa har 3 lett till diagnosen intellektuell funktionsnedsättning, vilket är en av förutsättningarna för placering i grundsärskolan. Ytterligare ett antal utredningar initierades men kunde inte slutföras under läsåret på grund av Covid-19 och frånvaro av antingen elever eller personal. 88 bedömningar har gjorts inför remiss till logopedmottagning. Sammanlagt har 6 remisser skickats varav 5 till BUP och 1 till Modigo.

Rutiner och processer har reviderats och nya har tillskapats där det har varit nödvändigt, bland annat en handlingsplan för hur psykologer ska arbeta och agera med anledning av Covid-19.

Egenkontroll

Egenkontrollen har omfattat processer och rutiner för journalföring. Rutiner och processer har reviderats.

Riskanalys

Inga riskanalyser har varit nödvändiga.

Samverkan

- psykologerna ska samverka med de aktörer som främjar elevens utveckling

Måluppfyllelse:

Samtliga psykologer har under 2019/2020 regelbundet deltagit i psykologmöten med kollegial handledning samt med kvalitets- och myndighetschef. Samverkan har skett med t.ex. logopedmottagningen, socialtjänst, och barn- ungdomshabiliteringen. Samverkan med barn- och ungdomspsykiatri (BUP) har inte fungerat under läsåret. Anledningen till detta är den ansträngda personalsituationen som råder inom BUP Trelleborg.

Psykologer har deltagit i nätverksträffar med andra skolpsykologer i så stor utsträckning som har varit möjlig givet pandemin.

Kompetensutveckling

Det psykologiska arbetet i skolan omfattar ett mycket brett kunskapsområde och kräver stor kompetens hos den enskilda psykologen. Under läsåret 2019/2020 har kompetensutveckling bara kunnat godkännas med restriktion. Kollegial handledning inom gruppen har därför varit värdefull.

Samtliga psykologer tar del av de nyheter som finns på Psykologförbundets, SPSM:s och Socialstyrelsens hemsidor. PLA-psykolog har deltagit i nätverksträff för psykologiskt ledningsansvariga psykologer. En psykolog har deltagit i en utbildning för ACT (Acceptance and Commitment Therapy). Två psykologer deltog i introduktions utbildning kring AFI (Assessment For Intervention). Samtliga psykologer deltog i Psifos kompetensutvecklingsdagar på temat "Förebyggande och hälsofrämjande fokus för psykologer i förskola och skola".

Kompetensdagar för psykologer verksamma inom särskolans nätverk ställdes in på grund av Covid-19.

Förväntad utveckling

Under det gångna läsåret har ärendekön varit lång och väntetiden har blivit lång för skolorna och eleverna. En utökning av antalet tjänster förväntas minska väntetiden för insatser från psykolog. Psykologerna förväntas också kunna delta mer i det förebyggande elevhälsoarbetet än vad som har varit möjligt tidigare.

Trelleborg dag som ovan

Lindha Makne
Kvalitets- och myndighetschef/
Verksamhetschef EMI

Sergio Eslava Leon
Psykologiskt ledningsansvarig psykolog